

Mokesčių ir teisės naujienų apžvalga

Vasaris, 2018

Kaip ir kiekvieną mėnesį, tarptautinė audito ir verslo konsultacijų bendrovė Deloitte Lietuva Jus supažindina su Mokesčių ir teisės departamento parengtu naujienlaiškiu. Jame pateiktos mūsų ekspertų išvalgos apie svarbiausias šios srities naujienas ir pokyčius.

Teisės naujienos

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas pabrėžė juridinių asmenų pareigos atskleisti informaciją apie savo buveinę Juridinių asmenų registre (JAR) svarbą

2018 m. sausio 3 d. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Teismas) civilinėje byloje Nr. 2-68-3-08960-2016-1 pasisakė dėl juridinio asmens buveinės duomenų JAR reikšmės procesinių dokumentų įteikimui, kai vyksta teismo procesas.

Civilinio proceso kodekso 122 str. 2 d. nurodo, jog juridiniams asmenims visi procesiniai dokumentai įteikiami JAR nurodytu buveinės adresu, išskyrus atvejus, kai juridinis asmuo nurodo kitą procesinių dokumentų įteikimo adresą arba kai įteikiama elektroninių ryšių priemonėmis. Teismas pažymėjo, kad toks procesinių dokumentų įteikimo juridiniams asmenims reguliavimas yra paremtas juridinių asmenų prigimtimi ir Civiliniame kodekse įtvirtintu juridinių asmenų įsisteigimo ir įregistravimo JAR bei informacijos atskleidimo principu.

Teismas konstatavo, kad aukščiau aptartas galiojantis teisinis reguliavimas nustato pareigą juridiniam asmeniui atskleisti įstatymu nustatytą esminę informaciją JAR, o vienas iš esminių JAR duomenų yra duomuo apie juridinio asmens buveinę (jo adresą). Juridinio asmens buveinė yra itin reikšminga informacija apie juridinį asmenį, nes užtikrina galimybę su juo susisiekti, o taip pat padeda užtikrinti kreditorių interesus.

Teismas taip pat pažymėjo, kad juridinis asmuo turėtų ne tik atskleisti duomenis JAR, bet ir pasirūpinti, kad jo buveinėje būtų sudarytos sąlygos priimti procesinius dokumentus ir kitą korespondenciją. Juridinio asmens nepasirūpinimas duomenų apie savo buveinę atskleidimu reiškia, kad juridinis asmuo sąmoningai prisiima riziką būti neinformuotas apie vykstantį teismo procesą ir atsisako savo teisės būti išklaustam.

Atsižvelgdami į aukščiau aptartą Teismo praktiką, kurioje itin pabrėžiama juridinio asmens buveinės duomenų JAR svarba, juridiniai asmenys turėtų patikrinti, ar JAR pateikta informacija apie buveinę yra aktuali ir, jei reikalinga, imtis priemonių duomenų atnaujinimui, o taip pat užtikrinti, kad registruotoje buveinėje būtų sudarytos sąlygos priimti korespondenciją.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Teismas pasisakė dėl konfidencialios informacijos viešuosiuose pirkimuose

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Teismas) 2018 m. sausio 4 d. priėmė nutartį civilinėje byloje Nr. e3K-3-16-378/2018, susijusią su konfidencialios informacijos samprata viešuosiuose pirkimuose (Nutartis).

Nutartyje Teismas pažymėjo, jog konfidenciali informacija pagal jos pobūdį ir svarbą bei konfidencialumo pareigos intensyvumo laipsnį yra skirstoma į skirtingo pobūdžio kategorijas:

- teisinė konfidencialios informacijos kategorija yra platesnė už teisinę komercinės paslapties kategoriją, taigi komercinės paslaptys yra viena iš konfidencialios informacijos rūšių;

Kontaktai:

Kristine Jarve
Mokesčių ir teisės departamento partnerė

+370 5 255 3000

kjarve@deloittece.com

Lina Minkė
Mokesčių ir teisės departamento vyresnioji projektų vadovė

+370 5 255 3000

lminke@deloittece.com

Tomas Davidonis
Advokatas, direktorius

+370 5 255 3000

tdavidonis@deloittece.com

Mokesčių ir teisės naujienų apžvalga

- informacija, kuri neatitinka komercinėms paslaptims keliamų reikalavimų, gali patekti į konfidencialios informacijos sąvoką ir šiuo pagrindu būti saugoma;
- duomenys, sudarantys konfidencialios informacijos turinį, ne visuomet yra komercinė paslaptis.

Atsižvelgdamas į tai, Teismas toliau Nutartyje išaiškino, kad Viešųjų pirkimo įstatymo 6 str. įtvirtinta tiekėjo teisė apsaugoti pasiūlyme atskirai nurodytą neviešintiną informaciją apima tik tokius duomenis, kurie kvalifikuotini kaip komercinė (gamybinė) paslaptis. Tai reiškia, kad tik pati svarbiausia ir komerciškai jautriausia informacijos apsauga gali būti pagrįsta viešųjų pirkimų teisinių santykių reguliavimo tikslais. Faktas, jog įprastai tam tikra su tiekėju ir jo veikla susijusi informacija nėra laisvai prieinama, dar nereiškia, jog ir viešųjų pirkimų procedūrose ji yra saugotina, nebent atitinka komercinės paslapties sampratą.

Atskleisdamas komercinės paslapties sampratą, Teismas yra konstatavęs, kad tam, jog konfidenciali informacija būtų laikoma komercine paslaptimi, ji turi atitikti šiuos požymius: 1) informacija turi būti slapta (nevieša); 2) informacija turi turėti tikrą ar potencialią komercinę (gamybinę) vertę dėl to, kad jos nežino tretieji asmenys ir ji negali būti laisvai prieinama; 3) informacija turi būti slapta dėl jos savininko ar kito asmens, kuriam savininkas ją yra patikėjęs, protingų pastangų išsaugoti jos slaptumą. Taigi, tik tokia informacija, kuri atitiks aptartus požymius, viešųjų pirkimų kontekste bus laikoma konfidencialia ir saugotina.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Nauja teismų praktika dėl pardavėjo pareigos garantuoti prekės kokybę ir pirkėjo teisių gynimo

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Teismas) 2018 m. vasario 7 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-5-915/2018 nagrinėjo pardavėjo pareigas prekės garantiniu laikotarpiu ir vartotojų teisių gynimo būdų klausimus.

Teismas nustatė, kad įstatymai nereikalauja, jog daikto perdavimo metu jau būtų akivaizdus defektas, - pakanka, jog egzistuočių priežastys tokiam defektui išryškėti ar atsirasti ateityje garantinio laikotarpio metu. Tai ypač aktualu kalbant apie kompleksinius ir technologiškai sudėtingesnius daiktus, kadangi jų trūkumams išryškėti gali reikėti daugiau laiko.

Teismas taip pat pažymėjo, kad pagal galiojančią teisinę reguliavimą egzistuoja pardavėjo atsakomybės už parduodamo daikto kokybę prezumpcija, kurią pardavėjas gali paneigti tik tuo atveju, jeigu įrodo, kad daikto trūkumai atsirado po daiktų perdavimo pirkėjui dėl to, jog pirkėjas pažeidė daikto naudojimo ar saugojimo taisykles, dėl trečiųjų asmenų kaltės ar nenugalimos jėgos. Negana to, Teismas suformulavo ir aktualią įrodinėjimo naštos paskirstymo šalims taisyklę, pagal kurią daikto naudojimo ar saugojimo taisyklių pažeidimas, padarytas pirkėjo, yra pardavėjo atsakomybę šalinanti aplinkybė. Tačiau šią aplinkybę turi įrodyti pardavėjas.

Aptardamas vartotojų teisių gynimo būdus, Teismas nurodė, jog net ir neesminiai daikto trūkumai gali būti pagrindas vartotojui nutraukti sutartį ir pareikalauti grąžinti sumokėtą kainą. Kadangi įstatymuose nėra nustatytos vartotojo teisių gynimo būdų hierarchijos, vartotojas yra laisvas pasirinkti tinkamiausią teisės aktuose numatytą teisių gynimo būdą, kiek tai

neprieštarauja proporcingumo principui. Tai, ar vartotojo pasirinktas teisių gynimo būdas suderinamas su proporcingumo principu, kiekvienu konkrečiu atveju sprendžia teismas.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas: nuomininko pirmenybės teisė atnaujinti nuomos sutartį nėra imperatyvi

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Teismas) 2018 m. vasario 7 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-23-611/2018 sprendė dėl teisės normų, reglamentuojančių nuomininko pirmenybės teisę atnaujinti nuomos sutartį, aiškinimo ir taikymo.

Teismas konstatavo, kad Civilinio kodekso straipsnis, nustatantis nuomininko pirmenybės teisę atnaujinti sutartį, neįtvirtina papildomos nuomininko apsaugos, o tik suteikia teisę nuomininkui pasinaudoti pirmenybės teise prieš kitus asmenis su tuo pačiu nuomotoju sudaryti naują nuomos sutartį. Tai reiškia, kad nuomininkas šia savo teise gali ir nepasinaudoti. Tai jis gali padaryti ne tik pasibaigus sutarties terminui, bet ir sudarydamas nuomos sutartį – numatydamas išankstinį atsisakymą nuomos sutartyje.

Atsižvelgdamas į tai, Teismas suformulavo tokią teisės aiškinimo taisyklę: nuomininko pirmenybės teisė atnaujinti nuomos sutartį nėra imperatyvi, todėl šalys derybų keliu yra laisvos iš anksto susitarti dėl nuomininko nesinaudojimo pirmenybės teise atnaujinti nuomos sutartį.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Ūkinės bendrijos turės pateikti informaciją apie savo dalyvius juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos (JADIS) tvarkytojui

2017 m. birželio 1 d. buvo priimti Lietuvos Respublikos ūkinių bendrijų įstatymo pakeitimai, numatantys, kad tikrosios ir komanditinės ūkinės bendrijos privalės teikti JADIS tvarkytojui informaciją apie bendrijos dalyvius, jų įnašų dydžius (kai įnašas piniginis) ir (ar) vertes (kai įnašas nepiniginis), taip pat asmens tapimo bendrijos dalyviu, narystės pabaigos datas. Nurodyti duomenys turi būti pateikti ne vėliau kaip per 5 dienas nuo bendrijos įregistravimo arba duomenų pasikeitimo dienos. Už duomenų pateikimą JADIS tvarkytojui bus atsakingi bendrijos tikrieji nariai, paskirti vykdyti valdymo organų pareigas.

Naujoji tvarka įsigalios nuo 2019 metų sausio 1 d. Ūkinės bendrijos, įsteigtos iki 2018 m. gruodžio 31 d., nurodytus duomenis (jeigu jie nesikeitė nuo 2018 m. gruodžio 31 d. iki 2019 m. birželio 30 d.), JADIS tvarkytojui turi pateikti iki 2019 m. rugpjūčio 31 d.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Deloitte.

Apie Deloitte

Deloitte yra vadinamos Deloitte Touche Tohmatsu Limited, Jungtinės Karalystės ribotos atsakomybės bendrovės, ir grupei priklausančios bendrovės narės („DTTL“). Kiekviena DTTL narė yra atskiras ir nepriklausomas juridinis asmuo. DTTL (dar vadinama „Deloitte Global“) pati savaime paslaugų neteikia. Daugiau informacijos apie DTTL ir jos bendroves nares galite rasti www.deloitte.lt

Deloitte teikia audito, mokesčių, finansų ir verslo konsultacijų bei teisės paslaugas privačioms bendrovėms, veikiančioms įvairiose srityse, bei valstybinėms institucijoms 150 šalių visame pasaulyje. Tarptautinis Deloitte bendrovių tinklas ir ilgametė patirtis vietinėse rinkose suteikia klientams daugiau galimybių efektyviai siekti tikslų, kad ir kur jie vykdytų savo veiklą. Daugiau kaip 244 400 Deloitte ekspertų visada stengiasi užtikrinti aukščiausią paslaugų kokybę ir tapti profesionalumo standartu visose srityse, kuriose veikia.

Apribojimas

Šiame leidinyje yra pateikiama tik bendro pobūdžio informacija ir ji negali būti vertinama kaip Deloitte Touche Tohmatsu Limited, grupei priklausančių bendrovių narių ir susijusių įmonių (apibendrinant, tarptautinio Deloitte bendrovių tinklo) patarimas, teisinė išvada ar konsultacija. Nė viena iš tarptautinio Deloitte tinklo bendrovių nėra atsakinga už nuostolius, atsiradusius dėl leidinyje skelbiamos informacijos.